

Innsyn etter pol, fvl og offtl

DR1010

Mona Naomi Lintvedt

mnl@difi.no

Ukas sak

SUSS-telefonen har sex-register

SUSS-sjef til VG Nett: - Vi burde ha informert om det

SUSS Senter for ungdomshelse
samliv og seksualitet

forside | fagstoff | ungdomshelse | quiz

Noe du lurer på?

sikker epost

sms

Velkommen til SUSS!

Her kan du stille spørsmål uten at vi som svarer vet hvem du er, om alt du lurer på om helse, samliv og seksualitet. Alle får svar, de fleste nesten med en gang, i løpet av dagen eller innen 24 timer. På SUSS arbeider 30 legestudenter og psykologstudenter som har spesielt greie på det du måtte lure på om alt fra utflod, skjev penis, kondomer, graviditet, overgrep, kviser og kjærlighetsorg.

SEXOPPLYSNING: SUSS gir informasjon på både e-post, sms og telefon. Nå har de fjernet lovnaden om at du helt anonymt kan ta kontakt med dem. SUSS lagrer nemlig det du forteller dem. Foto: Faksimile Foto:

Dagens tema

- Plikten til å gi informasjon
- Innsyn etter
  - Personopplysningsloven
  - Forvaltningsloven
  - Offentlighetsloven
- Offentlighetsprinsippet

Plikt til å gi informasjon når opplysningene samles inn direkte fra den registrerte (pol § 19)

- Behandlingsansvarlige skal gi følgende informasjonen til den registrerte
  - a) navn og adresse på den behandlingsansvarlige og dennes eventuelle representant,
  - b) formålet med behandlingen,
  - c) opplysningene vil bli utlevert, og eventuelt hvem som er mottaker,
  - d) det er frivillig å gi fra seg opplysningene, og
  - e) annet som gjør den registrerte i stand til å bruke sine rettigheter etter loven her på best mulig måte, som f.eks. informasjon om retten til å kreve innsyn, jf. § 18, og retten til å kreve retting, jf. § 27 og § 28
- Jf informert samtykke
- Opplysningene skal gis av eget tiltak (uten at den registrerte spør)
- Opplysningene skal gis før opplysningene samles inn

Innsyn etter pol § 18

- Innsyn for den registrerte
  - I egne opplysninger og i behandlingen
- Innsyn for enhver
  - Generell informasjon om hvilke personopplysninger som behandles og hvilke typer behandling behandlingsansvarlig foretar
- Kontroll med egne opplysninger, nødvendig for å ivareta eget personvern

Innsynsrett for den registrerte ved visse avgjørelser/hendelser

- Rett til informasjon ved bruk av personprofiler (§ 21)
  - Ved henvendelser eller avgjørelser som er basert på “personprofiler”
  - “Personprofil” = et informasjonsmønster som det er knyttet visse antagelser til om de personer som passer inn i mønsteret
- Rett til informasjon ved fullt automatiserte avgjørelser (§ 22)
  - Beslutningsgrunnlaget må være maskinelt innhentet og behandlet frem til en avgjørelse (primært “enkeltvedtak” og lignende i privat sektor)
  - Må forklare relevante deler av det rettslige innholdet i programkoden
  - Unntakene i § 23 gjelder også rettigheten til informasjon

Generelle unntak fra innsyn og informasjon mv (§ 23)

Retten til innsyn etter §§ 18, 22 og plikten til å gi informasjon etter §§ 19, 20, 21 omfatter ikke opplysninger som

- a) om de ble kjent, ville kunne skade **rikets sikkerhet**, landets forsvar eller forholdet til fremmede makter eller internasjonale organisasjoner,
- b) det er påkrevd å hemmeligholde av hensyn til forebygging, etterforskning, avsløring og rettslig forfølgning av **straffbare handlinger**,
- c) det må anses **utilrådelig at den registrerte får kjennskap til**, av hensyn til vedkommendes helse eller forholdet til personer som står vedkommende nær,
- d) det i medhold av lov gjelder **taushetsplikt** for,
- e) utelukkende finnes i tekst som er utarbeidet for den **interne saksforberedelse** og som heller ikke er utlevert til andre,
- f) det vil være i strid med **åpenbare og grunnleggende private eller offentlige interesser** å informere om, herunder hensynet til den registrerte selv.

Betaling og svartider

Svartider

- Krav til svartider ved utøvelse av rett til innsyn, krav om sletting mv etter personopplysningsloven (jf §16), er som for enkeltvedtak etter forvaltningsloven, se fvl § 11a første og tredje ledd (uten ugrunnet opphold og senest innen 30 dager).
- Kravet til svartider i pol § 16 gjelder i forhold til pol §§ 18, 22, 25 - 28
- Dette gir strengere krav til svartider etter pol enn henvendelser om innsyn etter fvl § 11a og offl § 29 første ledd (uten ugrunnet opphold)

Betaling

- Det er aldri lov å ta seg betalt for innsyn, informasjon mv etter pol, se § 17, jf fvl § 20 fjerde ledd og offl § 8 tredje ledd som (begge) bestemmer at “Avskrifter, utskrifter og kopier skal gis vederlagsfritt”
- Forvaltningsloven og offentleglova åpner for vederlag i hht forskrift; personopplysningsloven har ingen slik hjemmel
- Betyr trolig at offentlig forvaltning ikke kan kreve vederlag for innsyn mv i personopplysninger

Innsyn etter fvl § 18

- Innsyn for part(ene) i en sak
- Kan gis innsyn selv om det er anledning til å unnta fra innsyn
- Knyttes til forsvarlig saksbehandling og kontradiksjon

Innsyn etter offtl § 3

- Innsyn for enhver - allmenheten
- Formålet med lova er å leggje til rette for at offentleg verksemd er open og gjennomsiktig, for slik å styrkje informasjons- og ytringsfridommen, den demokratiske deltakinga, rettstryggleiken for den enkelte, tilliten til det offentlege og kontrollen frå ålmenta. Lova skal òg leggje til rette for vidarebruk av offentleg informasjon.

Innsyn etter offtl § 3

- Saksdokument, journalar og liknande register for organet er opne for innsyn dersom ikkje anna følgjer av lov eller forskrift med heimel i lov
- Også møteoffentlighet
- Unntakene frå innsyn er knyttet til taushetsplikt og taushetsrett (tema neste gang)

Offentlighetsprinsippet

- Grunnleggende demokratisk prinsipp:
  - Demokratihensyn: Informasjon og kunnskap gir grunnlag for deltagelse i samfunnsdebatt
  - Kontrollhensyn: Kan kontrollere forvaltningen
  - Rettsikkerhetshensyn: Kunnskap om forvaltningspraksis bidrar til likebehandling
- Følger også av Grunnloven § 100 (fra 2006):
Enhver har Ret til Indsyn i Statens og Kommunernes Akter og til at følge Forhandlingerne i Retsmøder og folkevalgte Organer

Offentlighetsprinsippet

Argumenter for

- Rettssikkerhetshensyn
- Demokratihensyn
- Kontrollhensyn
- Tillits- og legitimitetshensyn
- Kunnskapsspredning

Argumenter mot

- Hensynsfull forvaltning, herunder personvernensyn
- Effektiv beslutningsprosess
- Hensynet til grunnleggende samfunnsinteresser som rikets sikkerhet, forholdet til fremmede stater og internasjonale organisasjoner, bekjempelse av kriminalitet.

Hvordan kan offentlighetsprinsippet realiseres?

Rett til **innsyn** (etter krav/begjæring)

Adgang/plikt til å **publisere**, for eksempel på nettet

Plikt til å **varsle** den enkelte

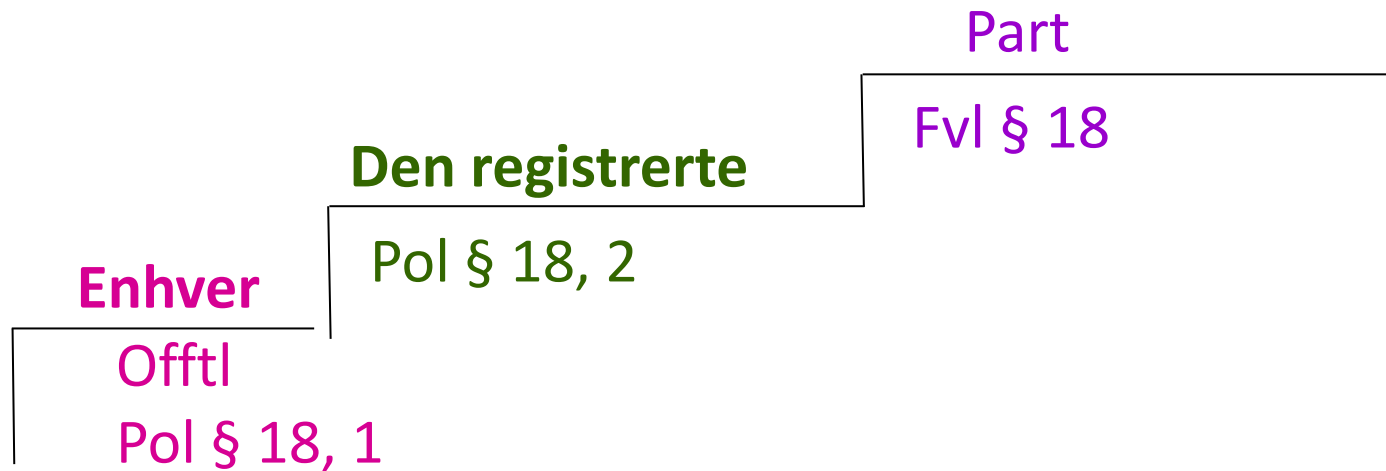
Plikt til å **veilede** den enkelte

Plikt til å ha **informasjonsmateriale tilgjengelig**

Plikt til å **informere** allmennheten

mv.

“Innsynstrappen”

- Kan ha innsynsrett etter flere bestemmelser samtidig
- Forvaltningens generelle veiledningsplikt gjelder også om innsynsrettigheter (fvl § 11)
- Dersom annen lovbestemt innsynsrett gir tilgang til flere opplysninger enn etter personopplysningsloven, har behandlingsansvarlig plikt til å veilede om retten til slikt innsyn (pol § 6 annet ledd)

Nyttig lesing

- Veileder til offentlighetsloven fra JD:
[Rettleiar til offentleglova](#) (2010)
- Offentlighetsprinsippet: kap 2
- Hovedreglene om innsyn: kap 4.1-4.4.2.4
- Unntak fra innsyn: kap 5 og særlig 6 (tema neste gang)
- Meroffentlighet: kap 4.9 (tema neste gang)